

Kategoria

- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast

15 czerwca w siedzibie Akademii Przyrody odbyła się konferencja inauguracyjna historyczny projekt rozwojowy miasta Hajnówka pn. "Zielony Duch Aktywności. Hajnówka – Nowa Era Rozwoju" realizowany z Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Tego dnia gościliśmy przedstawicieli kluczowych instytucji związanych z przedsięwzięciem od strony finansowej i merytorycznej, zaangażowanych w projekt od początkowych etapów jego powstawania:

- państwo darczyńcy reprezentował Ambasador Szwajcarii w Polsce J. E. Fabrice Filliez wraz z pracownikami Ambasady odpowiedzialnymi za współpracę pomiędzy Hajnówką a Szwajcarią,
- operatora Programu - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej - reprezentowały: naczelnik wydziału w Departamencie Programów Pomocowych Katarzyna Zbrojkiewicz-Zamecka oraz

Karolina Centomirska – główny specjalista,

- Związek Miast Polskich, pełniący funkcję doradczą dla miast, reprezentowała Agnieszka Dawydzik doradczynie Hajnówki w ramach realizacji projektu,
- partnera krajowego projektu - Powiat Hajnowski - reprezentował Starosta Hajnowski Andrzej Skiepmo.

Obecni byli również: Wicewojewoda Podlaski Michał Gąsowski; radni Rady Miasta Hajnówka, przedstawiciele Nadleśnictwa Hajnówka – Marek Mackiewicz zastępca nadleśniczego, Białowieskiego Parku Narodowego – Katarzyna Daleszczyk zastępca dyrektora ds. Ochrony Przyrody; instytucji naukowych: dr hab.Tomasz Borowik dyrektor Instytutu Biologii Ssaków PAN oraz dr hab.Tomasz Samojlik z IBS PAN; instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz mieszkańcy zainteresowani przyszłością naszego miasta.

Wydarzenie stanowiło początek ważnego etapu w rozwoju Hajnówki – etapu opartego na wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, społecznego i gospodarczego miasta, a jednocześnie odpowiadającego na istotne problemy i wyzwania z jakimi mierzy się Hajnówka – co podkreślał w swoim przemówieniu Burmistrz Miasta Ireneusz Roman Kiendyś. W dalszej części spotkania przedstawił kluczowe założenia i cele, planowane działania oraz oczekiwane rezultaty dla mieszkańców i całej społeczności lokalnej. Miasto nowoczesne, zielone, bezpieczne i aktywne społecznie, oferujące mieszkańcom lepsze warunki do nauki, pracy, prowadzenia biznesu i życia – to konkluzja wystąpienia jak również wizja Hajnówki po zakończeniu projektu.

Głos zabrał także Ambasador Szwajcarii, wskazując na znaczenie finansowania z Funduszy Szwajcarskich projektów rozwojowych w polskich miastach. Podkreślał, iż fundusze te dają samorządom wsparcie w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych oraz podnoszeniu atrakcyjności miast. Współpraca Polski i Szwajcarii jego zdaniem przynosi wymierne korzyści dla obu stron.

Katarzyna Zbrojkiewicz-Zamęcka naczelnik wydziału w Departamencie Programów Pomocowych przedstawiła pokrótce proces oceny wniosków, zaznaczając, że projekt Hajnówki wyróżniał się na tle innych autentycznością, a jego struktura stanowi strategiczną odpowiedź na realne potrzeby i wyzwania miasta. W podobnym tonie wypowiedziała się Agnieszka Dawydzik, doradczynie Związku Miast Polskich, która z Hajnówką związana jest od kilku lat (od przygotowania poprzez realizację projektu "Hajnówka OdNowa – Zielona Transformacja" finansowanego z Funduszy Norweskich).

Starosta Hajnowski, jako przedstawiciel partnera krajowego projektu, przypomniał, że Fundusze Szwajcarskie nie po raz pierwszy trafiły do regionu Puszczy Białowieskiej. Dzięki nim (ponad 10 lat temu) udało się zmodernizować przejście graniczne w Połowcach. Powiat Hajnowski będzie realizować działania z zakresu edukacji ponadpodstawowej, w tym w rozwój szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami w nabywaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania.

Po serii wystąpień przyszedł czas na część merytoryczną, podczas której uczestnicy wysłuchali dwóch wykładów nawiązujących do głównych założeń projektu. Pierwszy z nich pt. „Miasto z Puszczy. Jak Puszcza Białowieska ukształtowała historię i tożsamość Hajnówki”, był poświęcony związkom Hajnówki z Puszcza Białowieską – miejscem, które od pokoleń kształtuje historię, kulturę i tożsamość naszego miasta. Wykład wygłosił dr. hab. Tomasz Samojlik z Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży.

Wystąpienie dr Anny Nikitiuk p.o. dyrektora Akademii Przyrody pokazało, w jaki sposób zasoby przyrodnicze mogą wspierać rozwój edukacji, turystyki i lokalnej gospodarki. Prezentacja nosiła tytuł „Akademia Przyrody w Hajnówce – natura, edukacja i produkt lokalny jako kierunek rozwoju miasta”.

Obie prezentacje udostępniamy poniżej artykułu.

Istotnym punktem konferencji był panel dyskusyjny pt. „Puszcza, edukacja, rozwój – jak mądrze wykorzystać potencjał Hajnówki?” moderowany przez Agnieszkę Dawydzik ze ZMP. W dyskusji udział wzięli: Burmistrz Miasta Ireneusz Roman Kiendyś, Eugeniusz Sidoruk prezes firmy RUNO sp.z o.o., Cliff Hammer z Ambasady Szwajcarii w Polsce, dr hab. Tomasz Borowik dyrektor IBS PAN w Białowieży oraz Kamil Hłasko i Arkadiusz Kędziński - przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miasta Hajnówka. Moderatorka rozpoczęła spotkanie od przedstawienia głównej tezy dyskusji, podkreślając wyjątkową pozycję Hajnówki jako miasta położonego pomiędzy bogatym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym a wyzwaniem współczesnego rozwoju. Zwróciła uwagę na potencjał Puszczy Białowieskiej, edukacji, przedsiębiorczości oraz lokalnej kultury jako fundamentów budowania nowoczesnego, zielonego i odpornego miasta. Następnie przedstawiła uczestników panelu reprezentujących różne środowiska: samorząd, naukę, biznes, kulturę, edukację, młodzież oraz partnerów międzynarodowych. Panel przebiegał w kilku rundach tematycznych:

I. Historia i tożsamość jako fundament przyszłości - „Co w historii Hajnówki jest najważniejsze dla myślenia o jej przyszłości?”

Pierwsza część dyskusji była poświęcona znaczeniu historii Hajnówki dla planowania jej dalszego rozwoju. Burmistrz Miasta Hajnówka Ireneusz Roman Kiendyś wskazał na wielokulturowe dziedzictwo miasta, tradycję pogranicza oraz historyczną rolę przemysłu drzewnego. Podkreślił, że współczesna Hajnówka stopniowo przechodzi od modelu miasta przemysłowego do miasta rozwijającego się w oparciu o walory przyrodnicze, jakość życia i dobrostan mieszkańców. Perspektywę międzynarodową zaprezentował Cliff Hammer przedstawiciel Ambasady Szwajcarii w Polsce, który przedstawił przykłady wykorzystania lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w rozwoju szwajcarskich regionów. Zwrócił uwagę na znaczenie umiejętnego łączenia tradycji z nowoczesnymi rozwiązaniami gospodarczymi i społecznymi.

II. Puszcza jako impuls rozwojowy - „Jak Puszcza Białowieska może być dziś nie tylko dziedzictwem, ale też impulsem rozwojowym?”

Kolejna część panelu koncentrowała się na możliwościach wykorzystania potencjału Puszczy Białowieskiej jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Dyrektor Instytutu Biologii Ssaków PAN, dr hab. Tomasz Borowik, podkreślił wyjątkowy charakter Puszczy

Białowieskiej w skali europejskiej oraz jej znaczenie dla badań naukowych, edukacji i turystyki. Wskazał również, że marka „Puszcza Białowieska” nie jest jeszcze w pełni wykorzystywana w promocji regionu. W dalszej części Cliff Hammer przedstawił doświadczenia związane z zarządzaniem obszarami chronionymi w Szwajcarii, podając przykład Rezerwatu Biosfery Entlebuch w kantonie Lucerna, gdzie to mieszkańcy zainicjowali proces utworzenia rezerwatu na obszarze, na którym żyją i pracują.

III. Edukacja przyrodnicza - cel sam w sobie czy narzędzie konkurencyjności miasta - „Jak połączyć naukę, edukację i lokalną tożsamość?”

Najobszerniejszy blok tematyczny poświęcony został edukacji przyrodniczej. Dr hab. Tomasz Borowik zwrócił uwagę na rolę nauki jako narzędzia promocji miasta i regionu. Omówił możliwości współpracy z uczelniami oraz instytucjami badawczymi, a także znaczenie programów edukacyjnych kierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych. Perspektywę młodego pokolenia przedstawili reprezentanci Młodzieżowej Rady Miasta. Wskazali na potrzebę rozwijania edukacji ekologicznej, tworzenia przestrzeni do aktywności społecznej oraz angażowania młodzieży w działania związane z projektem „Zielony Duch Aktywności. Hajnówka – Nowa Era Rozwoju”. Podkreślili znaczenie oferty Akademii Przyrody skierowanej do młodych ludzi, w tym także możliwość angażowania ich w działania prowadzone w formie wolontariatu.

IV. Gospodarka i przedsiębiorczość oparta na naturze - „Czy da się zarobić na potencjale przyrodniczym?”

W tej części panelu dyskutowano o możliwościach budowania lokalnej gospodarki w oparciu o zasoby przyrodnicze regionu. Eugeniusz Sidoruk, reprezentujący firmę Runo Sp. z o.o., przedstawił doświadczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wykorzystującej lokalne surowce naturalne. Burmistrz Ireneusz Roman Kiendys zaprezentował działania miasta wspierające rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym inicjatywy skierowane do przedsiębiorców zaplanowane w ramach projektu.

V. Perspektywa młodych - „Jak młodzi widzą swój wpływ na rozwój miasta?”

Ostatnia część merytoryczna została oddana przedstawicielom Młodzieżowej Rady Miasta. Młodzi mieszkańcy Hajnówki przedstawili swoje oczekiwania dotyczące przyszłości miasta. Wskazali na potrzebę rozwoju oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz tworzenia atrakcyjnych miejsc spotkań. Dyskutowano również o sposobach zatrzymania młodych ludzi w mieście oraz zachęcania ich do powrotu po zakończeniu edukacji. Podkreślono znaczenie aktywnego udziału młodzieży w planowaniu i realizacji projektów miejskich.

W części podsumowującej wszyscy paneliści odpowiedzieli na pytanie: „Co powinno zostać po projekcie w Hajnówce na lata?”. W swoich wypowiedziach wskazywali przede wszystkim na potrzebę stworzenia trwałych instytucji edukacyjnych i kulturalnych, oferujące bogaty program zachęcający młodych ludzi do aktywności społecznej, rozwijania kompetencji mieszkańców, tworzenia nowych miejsc pracy oraz wzmocnienia marki miasta opartej na jego wyjątkowych walorach przyrodniczych i

kulturowych. Wielokrotnie podkreślano znaczenie współpracy pomiędzy samorządem, nauką, biznesem i mieszkańcami jako warunku skutecznego wykorzystania potencjału Hajnówki.

Moderatorka podziękowała uczestnikom za udział w dyskusji oraz za przedstawione opinie i rekomendacje. Podkreśliła, że panel dostarczył wielu cennych wniosków dotyczących kierunków rozwoju miasta. Spotkanie zakończyło się wspólnym zdjęciem panelistów i uczestników wydarzenia.

Słowa, które padły podczas konferencji pokazują, że Hajnówka dysponuje wyjątkowym potencjałem – opartym na przyrodzie, edukacji, aktywności mieszkańców oraz współpracy wielu środowisk. "Zielony Duch Aktywności. Hajnówka – Nowa Era Rozwoju" jest ogromnym wyzwaniem nie tylko dla pracowników Urzędu Miasta. Projekt nie jest przedsięwzięciem urzędowym, lecz całego miasta, którego sercem są ludzie. Tylko zaufanie, wzajemne wsparcie oraz wspólne zaangażowanie mogą przynieść sukces całej lokalnej społeczności.

Konferencja inauguracyjna odbyła się w ramach projektu "Zielony Duch Aktywności. Hajnówka - Nowa Era Rozwoju" realizowanego w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast, finansowanego z mechanizmu Drugiej Edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej dla wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz budżetu państwa.

Emilia Korolczuk

Referat Przedsiębiorczości, Promocji i Turystyki

Załączniki

prezentacja T.Samojlik_Miasto z Puszczy.pdf

prezentacja o Akademii Przyrody.pdf

prezentacja o projekcie.pdf

Source URL:

<https://www.hajnówka.pl/aktualnosc/polsko-szwajcarski-program-rozwoju-miast/8331-zielony-duch-aktywnosci-hajnówka-nowa-era>